

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Miročnina:
za celo leto Din 30—
za pol leta " 15—
za inozemstva
za celo leto Din 50—
Inserati po tarifu. — Pla-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
plača se ne sprejemajo.

Kmetski list

Glasilo „Slovenske Kmetске Stranke“.

Vsakdo vrljav
vse sardve
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vrs-
šajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2508. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Dr. Korošec -- srbijanski radikal!

Pretekli teden je prinesel Slo-
vencem veselo in radostno novico,
da je postal dr. Korošec — srbijanski radikal, njegova SLS pa je
postala »levo krilo« narodne radi-
kalne stranke! Za plačilo je do-
bila SLS enega ministra (dr. Gosar
je postal minister za socialno
politiko), eno ministrstvo pa bodo
klerikalci baje še dobili.

Svojo novo politično obleko je
moral dr. Korošec obleči, ker se
je tako »zaobljubil« v znanem blej-
skem sporazumu, o katerem je na
vseh svojih shodih govoril, a nikdar
ni povedal drugega, kakor to,
da bo SLS na podlagi tega pakta v
vladi. Nikdar in nikjer pa ni po-
vedal, da bo SLS postala sestaven
del srbijanske radikalne stranke.
On je povedal le to, »da bo SLS
delila z radikali vso srečo in ne-
srečo«, iz česar so ljudje sklepali
samo to, da se bo z radikali zvezal,
nikdar pa ni povedal, da bo SLS
postala »levo krilo radikalne stran-
ke«. To nam je povedalo šele glav-
no glasilo radikalne stranke »Sa-
mouprava«.

To odkritje glavnega lista radi-
kalov pa je postalo klerikalcem
silno neprijetno, ker vedo, kakšen
kredit uživajo srbijanski radikali
med Slovenci — po nemali zaslugi
samih slovenskih klerikalcev, ki
za radikale nikdar niso imeli niti
ene dobre besede, dokler Korošec
ni sam zlezal v radikalno kuto s
celo SLS vred. Zato je »Slovenec«
takoj na to odgovoril, da »ostane
SLS samostojna stranka, ki ne bo
popustila niti za piko od svojega
slovenskega programa...!«

Radikali, ki morajo koncem kon-
cev menda tudi vedeti, kaj so pod-
pisali v blejskem paktu, trdijo, to-
rej eno, »Slovenec« pa trdi drugo.
Kaj bo torej res?

Mi pravimo, da bo ostala resnič-
na samo staroslavna klerikalna
dvoličnost: V Belgradu bodo radi-
kali, pri nas doma pa se bodo iz-
igravali kot neodvisna Slovenska
ljudska stranka iz strahu pred vo-
lilei! V Belgradu bodo nosili na
glavi srbijansko radikalno šajka-
čo, pri nas v Sloveniji pa bodo ho-
dili okrog z našim slovenskim klo-
bukom na glavi. Hinavščina, da ji
ni primere! Če bi bili klerikalci
možje poštenjaki, bi stopili pred
ljudi in jim odkritosrčno in možato
povedali: Mi smo spoznali, da sa-
mi ne opravimo nič, zato smo se
s kostmi in z lasmi zapisali radi-
kalem! Tega možatega poguma

pa klerikalci nimajo, ker se boje,
da jih ne bi ljudje pošteno pri-
jeli za ušesa in vprašali: »Če je
temu tako, zakaj ste nas pa potem
leta in leta farbali, da so radikali
najhujši centralisti in največji so-
vražniki Slovencev?! Zakaj se ve-
žete z našimi najhujšimi protivni-
ki?!«

Najnovejša sprememba v kleri-
kalni politiki je nov dokaz popolne
politične nesposobnosti današnjih
voditeljev SLS. Če je namreč zve-
za s srbijanskimi radikali tako do-
bra, potem se mora pač vsak raz-
soden človek vprašati: »Zakaj pa
niso klerikalci te zveze sklenili že
pred leti? Radikali so bili nepre-
stano na vladi. Korošec je pa dr-
žal SLS dolgo vrsto let v opoziciji.
V opoziciji pa je težko kaj doseči!
Zakaj se torej ni dr. Korošec že
pred 3 ali 4 leti zvezal z radikali
in s Pašičem, ko mu je Pašič sam
zvezal ponujal? Če je zveza z radi-
kali dobra danes, bi bila dobra tu-
di takrat.

Večina slovenskih kmetov, ki je
volila SLS, se seveda za politične
skoke dr. Korošca ne bo zmenila.
Tem nesrečnežem je vseeno, ali
hodi dr. Korošec svojo pot, ali se
veže z Bogom ali pa z vragom. Za
nje je glavno, da jih na onem svetu
ne bo »hudič« na raznju evrl. To
pa se da preprečiti le, če glasujejo
pri vsakih volitvah za SLS. S tem
glasovanjem so jim odpuščeni vsi
greh. Čudno, zakaj ti ljudje potem
še hodijo k spovedi...

Na nekem shodu je dr. Korošec
očital našemu tovarišu Prepeluhu,
da menjava svoje politične obleke.
Kaj pa dr. Korošec? Ali jih on ne?
Le pogledimo:

Leta 1918 je bil največji centra-
list in »Jugoslaven«, njegov taj-
nik je bil dr. Žerjav!

Leta 1921 je postal zopet avto-
nomist in zaveden Slovenec. V bel-
grajskem parlamentu je strgal z
vrat Jugoslovanskega kluba napis
v cirilici in v parlamentu je rekel,
da je kralj — srbski kralj.

Danes pa je pripeljal SLS do te-
ga, da lepo pohlevno priznava cen-
tralistično ustavo in »srbskega«
vladarja in se ne samo veže z ra-
dikali in framazoni, ampak se ž
njimi tako ujedinjuje, da bodo
imeli skupen parlamentarni klub.

Slovenske ljudske stranke v bel-
grajskem parlamentu ne bo več,
ampak obstojal bo samo še »Na-
rodni klub«...

Prej je očitala SLS dr. Žerjavu,
da prodaja Slovence, ker je dr. Žer-
jav vstopil v velikosrbski klub
Svetozara Pribičevića. Danes je
vstopil dr. Korošec v velikosrbski
klub radikalov, med katerimi ima-
jo prvo besedo framazoni. Ampak
danes SLS ne prodaja Slovencev

in vera ni več v nevarnosti... To
je »politika« SLS!

Večine mandatov ni prinesla
Slovenski ljudski stranki ljubezen
do Boga in živa vera, ampak tra-
pasti strah slovenskih kmetov
pred »hudičem«. Zato pa je tudi
politika SLS taka, kakor je.

Položaj po volitvah.

Volitve so končane in njihov izid
ni zadovoljil tistih, ki so silili va-
nje. Dasi je g. Velja uporabil kot
notranji minister vsa balkanska,
nekdanja turška in madžarska
sredstva, vendar z rezultatom ni
in ne more biti zadovoljen. Edini
plus minulih volitev je, da je zgri-
nilo nekaj čudnovatih političnih ti-
pov beogradske porodice kakor:
Velizar Janković, prijatelj dr. Ko-
rošca in oboževatelj mariborskih
Orlov, dr. Voja Janjić, znan po
svojem lepem talarju z evhari-
stičnega shoda v Zagrebu, dr. Ra-
donjić, Jovo Cirković in dr. sine-
kuristi, ki jih bo pa sedanja vlada
ta kratki čas, ki ji je odmerjen,
prav težko pogrešala, ker so bili
pokorni in poslušni sluge vsakega
režima. Ostali pa so seveda Kojići
in Velje Popovići, Vlajko Kočići in
mnogi, mnogi drugi, ki bodo nekaj
časa slepo poslušali tudi Veljo Vu-
kičevića, ali ki so za novo skup-
ščino velik minus. Drugo razočara-
nje je s številko. Predsednik seda-
nječasne vlade je pričakoval, da
bo zbral sam najmanj 140 poslan-
cev, samih pokornih in poslušnih
slug. K temu je prišel Korošec in
videl se je že trdno v sedlu. Število
pa ga je prevarilo: mesto 140 jih
je samo 112. Ali tudi med temi jih
je nad 20 absolutno neposlušnih
in naravnost nasprotnih, med osta-
limi pa je polovica in še več cen-
trumašev, za katere je najbolj prav
in pripravna molitvica: o, gospod,
varuj me prijateljev, sovražnikov
se bom že sam. V tako veliki zadre-
gi ni čudno, če je ministrski pred-
sednik »pozabil« dati ostavko. V
vseh parlamentarnih državah je
navada in je najpriprostejša mani-
ra, da se to stori. Samo pri nas se
»rekonstruirajo« naprej in vodi po-
litika ptiča noja, ki vltakne glavo,
da ne vidi preteče nevarnosti. Vse
čaka odločitve klubov.

Pri naših prijateljih pri »Slo-
vencu« pa beremo čisto druge pes-
nice. Trdno sem pričakoval, da bo
g. Korošec upošteval izid, porabil
blejski pakt ter gledal, da dobi za
zapostavljeno Slovenijo boljše zve-
ze. Zlasti je bilo to pričakovati, če
je bila ponudba v Kranju o božjem
premirju — treuga Dei — odkrito-

srčna. Ne, on vztraja v zmoti in ho-
če z glavo skozi zid. Njemu je na-
rodna volja nič, Veljina vse, kaj ga
brigajo volilci, jih bodo že z vero
spet nagnali, če bo treba. V času
najžalostnejše kapitulacije politike
Slovenske ljudske stranke, v tre-
nutku likvidacije te nekdanje tako
borbene slovenske politike priče-
nja »Slovenec« kakor v zasmeh
uvodnike: »Sovražnik je prema-
gan! Lahko rečemo danes z vso za-
vestjo zmagovalca. Dr. Korošec se
je zopet izkazal za prvovrstnega
politika. Zaupanje, ki mu ga je
izkazal slovenski narod, se je sijaj-
no opravičilo.« V drugi koloni sra-
mežljivo opravičuje neznan port-
felj ministrstva socialne politike,
da je to »še-le prva etapa blejske-
ga sporazuma«, njim naklonjeni
novinarji pa javljajo iz Beograda:
»Bezuvjetno najmanj su zadovoljni
ni sa ovom rekonstrukcijom sami
klerikalci. Oni su pored tolike bu-
ke oko blejskega pakta dobili mi-
nistarstvo socialne politike, za ko-
jega se baš niko nije nikada ni oti-
mao. Oni su jutros priznavali da
su teška srca pristali da prime
ovaj resor, ne samo jer je nezna-
tan nego jer je iz njegovega budge-
ta potrošeno 200 milijona za izbor-
ne svrhe.«

Imamo pa še tretje mišljenje o
tej stvari. Eden tistih ljubljanskih
obrnitov, ki za vsake volitve gla-
sove zbira med ljubljanskimi obrt-
niki, je vzkliknil resignirano v svo-
jem vrhniškem dialektu: »Ja, kaj
čma, sa nas Srbijanci pa spet n'kat
pategnil!« — Ta-le vox populi
treba samo v toliko razširiti, da jih
niso samo Srbijanci potegnili, ne-
go tudi g. Korošec. — Kar se pa
etap tiče, se popolnoma strinjam s
»Slovenec«. Vstop dr. Gosarja v
prazno ministrstvo socialne poli-
tike je prva etapa. Druga etapa bo
vstop v radikalni klub, tretja pa,
kakor 17. aprila, ko bodo frčali iz
vlade.

Med tem, ko Velja in Korošec
pirujeta »zmage«, pa se zbirajo
črni oblaki nad njihovimi glavami.
G. Davidović izjavlja, da »upa«, da
bo Velja vendar le sam dal ostavko
in da ne bo čakal, da ga parlament
prisili k temu. Bosanski radikal

dr. Srskić snubi na vse kraje in izjavlja, da je za bosanske radikale »neprirodna« zveza s Spahom, ki ima 18 poslancev pri Davidoviću, isto trdi nasprotno g. Spaho, g. Marinković čaka ugodnega trenutka, g. Pribičević in g. Žerjav poskušata popraviti greh, ki sta ga zagrešila 1925. nad Davidovićem in kadar bo to popravljeno, je konec Velja-Koroševih rekonstrukcij, kajti Narodni seljaški klub z svojimi 63. poslanci stoji pripravljen in ob njem 8 zemljoradnikov, ki bodo

podprli vsako vlado, ki bo spoštovala narodovo voljo in njegove potrebe.

Takšen je položaj in tak bo ostal do 3. ali 4. oktobra, da se sestanejo klubi in povedo kaj so jim naročili volilci. Ivan Pucelj.

Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravat itd. se dobi po nizkih cenah pri **IGN. ŽARGI, Ljubljana.**

„Slovenci v vladi!“

V »Narodnem Dnevniku« sem našel tudi to-le branje: »Nova državna politika je zmagala in posledica te zmage je, da so tudi Slovenci zastopani v vladi po svoji večinski stranki. Kar pa je najvažnejše, je to, da niso Slovenci zastopani v vladi več slučajno, temveč, da bodo od včerajšnjega dne dalje Slovenci trajno zastopani v vladi. Oni žalostni časi, ko so prišli slovenski poslanci v vlado le po milosti, so minuli.« — Dalje pa: »Ker veže obe večinski stranki enak državen program, zato je le naravno, da ste obe stranki ustvarili enoten klub — Narodni klub. SLS in NRS imata odslej enoten parlamentarni klub in nujna pridobitev tega je, da bodo Slovenci vedno v vladi, kadar bodo v vladi radikali.« — Najhujše pa je še: »Nova in pozitivna politika se pričinja za Slovenijo in pričinja se doba, ko bodo slovenske zahteve močno podprte, ker jih ne bo branilo samo 20 slovenskih, temveč 133 vladinih poslancev.« — Ko sem na mnogoštevilnih shodih tolmačil značilne Koroščeve izjave o »tesnem sodelovanju z radikalno stranko, s katero hoče deliti srečo in nesrečo, nadalje o »istih pogledih na državno ureditev« ter prišel do zaključka, da je SLS svojo politiko iz temelja spremenila, so me pristaši te stranke silovito napadali. Nekateri kaplani so kar pobesneli in slovesno izjavljali, da so še vedno za avtonomijo in da ne odnehajo prej, da jo dosežejo. Ko je Radić opustil republiko, so ga psovali, da je omahnil in kapituliral, ko g. Korošec jadra v radikalni klub po sedemletni borbi proti centralizmu in radikalski korupciji in velikosrbski hegemoniji, pa je to sijajna zmaga, ki za vse veke jamči klerikalnem deležu na centralni vladi. Presneta reč to vse skupaj in zato je prav, da se takšno branje ponatisne. Prav zato tudi ni od škode, če ponatisnemo par značilnih stavkov enega najvplivnejših radikalnih prijateljev g. Korošca starega Ljube Jovanovića. Ta pravi v najnovejši izjavi: »Srbija i danas mora sama da nosi čitavu državu, dok ju nove pokrajine ne samo da ne pomažu, već koče sav život.« Pa so nam vzeli najpoprej štiri krone za en dinar in potem še peto. Deveto leto že plačujemo prečani vse davke, Srbijanci pa le malo zadnje čase, prej pa nič. In na vplivna mesta ne pušče ne Slovencev, ne Hrvatov. In vse državne lukrativne zavode dr-

že sami in samo zase. Še značilnejša pa je sledeča izjava tega prvega Koroščevega radikala: »Vojska i činovništvo kičma su države, to su gvozdene poluge u armiranom betonu, koje drže celu zgradu. Vojska je uvek bila u našim rukama i ostala je zdrava. Što je činovništvo delom iskvarjeno, to je zaslužga Stjepana Radića in političara iz Zagreba.« — Na prvo trditev odgovarjamo: Narod je hrbtnica, srce in duša države in država sama. Vojska in uradništvo pa sta le dve organizaciji tega naroda, v njemu samemu, iz njega in za njega, da vršita posle, za katere jih narod potrebuje. Nikoli pa ne smeta biti izven njega ali celo nad njim, kakor sanja na stara leta Korošček radikal, ker je nosilec vse sile in moči vedno le narod sam. Katero uradništvo pa je pokvaril Radić ali zagrebški politiki, pa naj vpraša v novem klubu svojega prijatelja g. Korošec. Ali morda misli stari Ljuba Patak, da je tisto uradništvo pokvarjeno, ki se zaveda, da so pred vsem sinovi lastnega naroda, kateremu hočejo služiti in ne tresti se pred trenutnimi beograjskimi cincarskimi vlastodržci. Ali so morda pokvarjeni tisti prečanski uradniki, ki hočejo popolno enakopravnost s svojimi srbijanskimi tovariši - uradniki, čeprav imajo boljše predstudies in več volje za delo in nočejo biti tretirani kot državljani II. ali III. reda. To vse naj se v skupnem klubu pogovorita g. Korošec in g. Ljuba Jovanović, da bo tudi prečansko uradništvo vedelo pri čem da je po tej najnovejši renesansi vesoljne radikalije od Triglava in Maribora pa do Grada Beloga.

Ivan Pucelj.

Denar naložite najboljšo in najvarnejšo pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1.

Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 6%; na trimesečno odpoved po 8%; vloge v tekočem (žiro) računu po dogovoru.

Stanje vlog okroglo 15.000.000 Din.

Jamstvo nad 50 milijonov dinarjev.

Slučaj g. župnika Matice.

Hrvatski župnik č. g. Pavao Matica je izvoljen na listi hrvatske seljaške stranke za poslanca. Na seji Narodnega seljaškega kluba v Zagrebu dne 22. septembra v Seljaškem domu nam je o svojem slučaju poročal sledeče: Odkar se politično zavedam, sem pristaš hrvatske seljaške stranke, ker mislim, da moram kot župnik v hrvatskem selu biti seljaku tudi politično najbližje. Ko ste me v letu 1920. povodom naših prvih volitev kandidirali za narodnega zastopnika, sem po cerkvenih zakonih zaprosil svojo višjo duhovsko oblast zagrebškega nadškofa dr. Ante Bauera za tozadevno dovoljenje, katero sem tudi takoj dobil. Ker do 1923. leta to dovoljenje ni bilo preklicano, sem zopet kandidiral, bil izvoljen, a nismo šli v Beograd. Ker do 1925. leta to dovoljenje še ni bilo preklicano, sem ponovno kandidiral in g. nadškof ni rekel niti besedice. Naravno, da sem smatral prvo izdano dovoljenje za permanentno in tako sem tudi letos sprejel kandidaturu. Dva dni pozneje, ko je bila lista, na kateri sem kandidiral, že od sodišča potrjena, ko torej že ni bila več ni-

kakoršna sprememba mogoča, pa prejmem od g. nadškofa pismo, v katerem mi zabranjuje kandidaturu na listi seljaške stranke. Odgovoril sem, da je sedaj nemogoče odstopiti od kandidature, ko jo je sodišče že potrdilo. Na to sem prejel od g. nadškofa pismo, da moram mandat odložiti, če bom izvoljen. Prosim klub odgovora, kaj naj storim? — In nato je klub soglasno sklenil, da č. g. župnik Pavle Matica ne sme mandata odložiti, ker smatra to vprašanje klub ne samo za vprašanje g. župnika Matice, nego za vprašanje celega hrvatskega naroda in celo za državno vprašanje. — To vprašanje bo torej prav zanimivo. Predvsem zato, ker so naši tovariši že dvakrat v Kranju postavili za kandidate duhovnike, pa jim je obakrat prevz. g. knezoškof dr. A. B. Jeglič zabranil kandidirati, drugič pa tudi zato, ker obstoja sum, da je intervencija prišla iz Slovenije, ker se doslej g. nadškof zagrebški za to ni brugal, kar dokazuje leta 1920 izdano dovoljenje ter njegovo tiho podaljševanje do letošnjega 18. avgusta.

Ivan Pucelj.

Občinske volitve v Ljubljani.

Za naše pristaše v ljubljanski občini.

Prihodnjo nedeljo dne 2. oktobra bodo v Ljubljani občinske volitve.

Za te volitve je vloženih 6 kandidatskih list: klerikalna, demokratska, radikalna (ki se krije z »napredno gospodarsko listo«), socialistična, komunistična in izvenstrankarska »Neodvisna gospodarska lista« z nosilcem dr. Vinkom Gregoričem na čelu.

Stoji si torej nasproti pet list političnih strank in ena od vse politikarije neodvisna stranka.

Mi načelno nimamo nič proti političnim strankam. Toda v občini, kjer se ne dela visoka politika — ta se dela samo v državnem zboru, ki ima zakonodajno moč — ampak kjer gre v prvi vrsti le za dobro in pošteno upravo občinskega premoženja in za pametno gospodarstvo z občinskimi dokladami, politične stranke ne prihajajo toliko v poštev, kakor pa skupina neodvisnih gospodarjev.

Na kandidatni listi »Neodvisne gospodarske stranke«, za katero se ne skriva prav nobena politična stranka (te imajo vse po vrsti svoje kandidatne liste) beremo imena mož, ki se v politiko ne vtikajo ne na eno in ne na drugo stran, pač pa so na tej listi popolnoma neodvisni možje, namreč gospodarsko in politično neodvisni, in samo taki možje spadajo v ljubljanski občinski zastop zaradi posebnih ljubljanskih razmer.

Današnje gospodarsko stanje v ljubljanski občini je namreč takšno, da nihče ne ve niti približno, ali ima občina kaj ali nič, ali so mestna podjetja aktivna ali ne, ali je denar iz posojil naložen pametno ali ne. Stanje je takšno, da si vsak lahko misli, kar si hoče, eden dobro, drugi slabo, ker ni nobenih obračunov, vsaj za javnost ne. Davkoplačevalci pa imajo pravico vedeti, pri čem so.

Teh razmer so krive politične stranke, ki so doslej gospodovale na ljubljanskem magistratu. Jasno je, da pristaši teh strank ne bodo nikdar hoteli in tudi ne bodo smeli povedati čiste resnice o ljubljanskem mestnem gospodarstvu, ker so ga same zakrivilo.

Povedali pa bodo lahko resnico popolnoma neodvisni možje, neodvisni od strank in od zasebnikov, ki kandidirajo na listi »Neodvisne gospodarske stranke«, katere nosilec je dr. Vinko Gregorič.

Priporočamo torej edino le »Neodvisno gospodarsko listo«, in prosimo svoje pristaše v ljubljanski občini ne kot strankarje, ampak kot pametne možje, da v nedeljo 2. oktobra vsi volijo dr. Gregoriča in vržejo svojo kroglico v zadnjo skrinjico (šesto).

Enkrat mora tudi v Ljubljani zmagati pamet nad političnimi frazami.

Za naš list.

Po volitvah ljudje radi počivajo s političnim delom. Želja ljudi po političnem miru nam je popolnoma razumljiva, ker ima vsak človek pač dovolj tudi drugih skrbi in težav, poleg političnih. Mir in počitek v političnem delu pa ne sme trajati predolgo, sicer se prerada pojavi brezbriznost in zaspanost. Tako daleč pa ne sme priti.

Res je pač, da širokega agitacijskega dela, kakor smo ga vajeni v volilni dobi, ne moremo od nikogar zahtevati dan na dan. Toliko časa in denarja tudi nihče nima. Namesto govornikov in agitatorjev pa stopa v mirnejši dobi v prvo vrsto časopisje.

Mi žalibog ne razpolagamo s tolikimi denarnimi sredstvi za časopisje kakor naši politični nasprotniki. Klerikalci imajo veliko število gospodarskih podjetij, ki lahko iz svojih čistih dobičkov en del žrtvujejo za strankarsko časopisje. Oni imajo bogato banko, imajo celo vrsto hranilnic in posojilnic v svojih rokah, in imajo končno veliko lastno tiskarno, ki z drugim delom zasluži toliko, da lahko tiska »Slovenca« in »Domoljuba« na pol zastonj ali pa čisto zastonj. Samostojni demokrati so v tem oziru tudi na dobrem, vsaj v primeri z nami. Tudi oni imajo svoja podjetja, iz katerih lahko prispevajo za svoj strankarski tisk.

Mi vsega tega žalibog še nimamo. Mi nimamo ne banke, ne lastne tiskarne, ampak moramo list vzdrže-

vati samo iz naročnine in z dohodki inseratov. Zato tudi pri najboljši volji ne moremo izdajati prepotrebnega dnevnika, ampak se moramo zaenkrat zadovoljiti samo s tednikom.

Dolžnost in naloga vseh naših pristašev in borcev za zmago kmečke misli pa je, da pomaga po svojih močeh širiti med ljudi vsaj naš tednik. Treba vam je le nekoliko pogledati okoli sebe in videli boste in spoznali, kako delajo za svoj tisk naši nasprotniki. Le poglejte duhovnike, ki stoje v taboru SLS, in pa n. pr. učitelje in razne druge pristaše SDS, kako delajo za »Domoljuba« in za »Domovino«. Od naših nasprotnikov se moramo učiti tudi mi! Ni to delo lahko, to priznamo, ampak v vsaj v svojem bližnjem okolišju vsak naš pristaša lahko nekaj stori, če ne več, pa vsaj to, da nam pridobi vsaj enega novega naročnika in bralca.

Če se sedaj, ko so se razburkani volilni valovi poglobili, vse naše organizacije zavzamejo za resno notranje politično delo, homo gotovo doslegli vsaj majhen uspeh, a vsak, tudi majhen, uspeh je dober. Zato naj ne mine nobena seja naših organizacij brez pogovora o našem tisku in njegovem razširjanju, kajti sedaj, po volitvah, je ravno list tisti govornik, ki govori vsak teden nekaj tisoč ljudem! In kolikor več poslušalcev in bralcev bo imel list, toliko boljši in lenši bo naš napredek. Tovariši, na delo za naš list!

Klerikalci in radikalni.

Najnovejša politična senzacija za Slovenijo je združitev slovenskih klerikalcev s srbskimi radikali.

Združitev je tako tesna, da bodo tvorili slovenski klerikalci s srbskimi radikali v Beogradu enoten parlamentarni klub. »Jugoslovanskega kluba« ne bo več v parlamentu.

Enoten klub klerikalcev in radikalov se bo imenoval »Narodni klub«, v predsedstvu novega kluba pa bo tudi dr. Korošec.

Kako odkritosrčno pa more biti to novo »prijateljstvo«, se vidi najbolje iz tega, kaj so pisali klerikalci o radikalih med volitvami.

Na stotine in tisoče slovenskih kmetov je prejelo med volitvami brošuro »Sodite po delih«. To brošuro je izdalo tajništvo SLS. V brošuri pa beremo sledeče:

»Pečati se moramo tudi s srbsko radikalno stranko. Ta stranka je v zadnjem času spremenila svoje ime ter se odslej nazivlje narodna radikalna stranka. Sedaj posega tudi med Slovence in Hrvate. Med Slovenci in Hrvati seveda kot srbska stranka nikdar ne bo dobila posebne zaslombe. Ker pa je danes edino vladajoča stranka v celi državi srbska radikalna stranka, je umevno, da se bodo pri nas sličili okrog nje vsi tisti, ki so na prodaj vsaki stranki. To so ljudje

brez prepričanja, prav za prav ljudje, katerih edino prepričanje je lasten profit. Iz teh in takih ljudi bi srbska radikalna stranka tudi na Slovenskem rada ustvarila svojo podružnico. Ta podružnica bo z denarjem, listi in obljubami potem lovila glasove volivcev na več ali manj srbski in balkanski način.«

»Zato je potrebno pošteno slovensko ljudstvo seznaniti z nameni in metodami te srbske radikalne stranke, da bomo vedeli, kakšni so ti velesrbski preroki...«

»Srbskim radikalom, ki so vedno večji velesrbi, gre očitno za tem, da razbijejo vrste slovenskega ljudstva ter tako preprečijo slovensko samostojnost... V ta namen snujejo svojo srbsko radikalno stranko na Slovenskem, snujejo pa tudi druge stranke, da bi odcepili čim več glasov od enotne fronte slovenskega ljudstva.«

»Kaj hočejo srbski radikalci? — Rekli smo že, da so srbski radikalci velesrbi. Kot taki so centralisti. Znajo zelo lepo govoriti, toda svoje namene skrivajo kot kača noge.«

»V Srbiji sploh ni nobene krščanske stranke. Kar pa se političnih strank tiče, so vse pod vodstvom in vplivom framazonstva, tudi radikalna. Ko so naši poslanci prišli v Beograd, se je zgodilo,

da je vodilni radikalni politik prišel k našim možem in jih povabil v framazonsko ložo. Ko so mu povedali, da je framazonstvo za katoličane prepovedano, se je zelo čudil. Toliko o »krščanstvu« srbske radikalne stranke.«

»Ta stranka je tudi skrajno kapitalistična. Vse njeno delo je protisocialno in kapitalistično.«

»Korupcija, protisocialnost, kapitalizem — to so nositelji te velesrbske centralistične radikalne stranke. Kdor od Slovencev hoče ž njo, naj gre. Posledice bo nosil sam!«

Tako so pisali klerikalni voditelji o radikalni stranki; danes stopajo isti voditelji v isto radikalno stranko.

Še sto tisoč jih je.

Številke, ki nam pojasnjujejo rezultat zadnjih volitev, dajejo strašno sliko našega političnega stanja.

Vseh volivcev je v Sloveniji približno 150 tisoč. Med temi 150 tisoč volilci je ogromna večina kmečkih glasov. Za slovensko kmečko stranko, torej za svojo stanovsko kmečko organizacijo pa je oddalo komaj 15.000 kmetov svoje kroglice, torej komaj ena desetina! Mnogo nad 100 tisoč slovenskih kmetov pa še vedno plava v kalnih vodah prismojenega liberalno - klerikalnega boja! Nad 100 tisoč kmetov živi še danes v Sloveniji, ki si sami pletejo vrvo, katero jim hočejo zadržati gosposke stranke okoli vratu.

Od 100.000 kmetov v Sloveniji se jih je ogromna večina odločila za klerikalce, ki niso nobena kmečka stranka, ampak verska stranka. Prav kakor da bi se danes šlo za vero, ki je nihče nikomur ne jemlje! Toda dandanes v politiki ne gre za vero, ampak gre za to, kako bodo kmetje živeli na tem svetu, ne na onem. Za blagostanje kmetov se pa klerikalci presneto malo brigajo, kajti pravi nameni in cilji klerikalne politike so vse kaj drugega kakor pa blagostanje kmetov.

Isto je z našimi »demokrati«. Tudi demokrati imajo glede kme-

totov samo en interes, da jim namreč kmetje dajo svoje kroglice, a potem zbogom! Oni zasledujejo v svoji politiki vse kaj drugega kakor pa blagostanje kmetov.

Klerikalci in demokrati so za kmete enako škodljivi, kajti obe skupini varujeta samo interese kapitala, kmet pa je enim in drugim dober samo pri volitvah. Obe skupini hočeta, da ostane kmet večno na tleh in da se zvesto pokori gospodi, ki ga drži na vrvi kot ponižnega hlapca. Obema je ležeče samo na tem, da se kmet politično ne zbudi in ne osamosvoji. Na tleh pa ga drže eni z bajoneti, drugi pa s »hudičem« in peklom. To in samo to je »kmečka politika« liberalcev in klerikalcev.

Volilni rezultat nam torej pove, da je v Sloveniji še nad 100.000 (!) kmetov, ki se boje bajonetov in »hudiča«... To je silno žalostna slika za deželo, kjer zna vsak človek brati. Brati? Ne, ampak ljudje poznajo samo črke! Kajti kdor zna brati, in kdor zna misliti, se ne boji ne bajonetov, še manj pa »hudiča«!

Dober znak pa je, da je vendarle že 15.000 kmetov v Sloveniji, ki znajo brati in ki znajo misliti. Naloga teh je, da nauče brati in misliti tudi svoje zaslepljene tovariše!

Razne politične vesti.

Volilcem črnomaljskega in kočevskega sreza!

Tovariši! Volilni boj za narodno skupščino je končan. Kot kandidat SKS za oba gornja sreza se najtopleje zahvaljujem vsem mojim volilcem. Nismo zmagali in ni čudo, če se prouči agitacija SLS, vera, obljube in še drugi terorji, toda napredovali smo posebno v kočevskem srezu za nad 300 glasov, kar naj nam daje vsem pristašem SKS pogum in zavest na končno zmago in sicer že v doglednem času.

Poštenje, doslednost in kmečki pokret bode zmagal in takrat bode naš ponos tem večji, ko se bodo spokorjeni in prevarani od SLS slovenski klero-radikalni trumoma proglašali kot člani naše poštene SKS.

Do takrat Vas pa prosim, ne držati križem rok, temveč delajte, organizirajte se ter vsako novo polomijo SLS njih volilcem raztolmačite, posebno to, da niso več pristaši SLS, temveč novopečeni velesrbski radikali.

Mi hočemo pa ostati slovenski kmetje v pobratimstvu s hrvatskimi in srbskimi kmeti-sotrpini, ne pa prodana raja radikalnih cincarjev kakor so to danes vsi volilci SLS.

Če boste v tej zavesti ostali, tedaj bode pri prihodnjih volitvah naša zmaga sijajna nad sedaj framazonsko SLS, ko bode zmagala krščanska vera naših pradedov-kmetov, ne pa nas v temi vodila in sleparila današnja SLS ter nas s svojim delom odtujevala pravi krščanski veri in ljubezni do bližnjega.

Franc Štublar,

posestnik, gostilničar in župan v Suhoru.

* * *

Kako bodo klerikalci pomagali po nezgodah prizadetemu prebivalstvu.

Z velikim pompom so klerikalci oznanili, da je prevzel akcijo za državno pomoč po nezgodah prizadetemu ljudstvu v roke dr. Gosar, ki je sedaj minister za socialno poli-

tiko. Pričakovali smo, da se bo storilo vsaj nekaj, sedaj pa javlja »Slovenec« da se ljudstvu ne bo dala nobena neposredna pomoč ampak samo posredna. Pravijo, da bodo delavstvo zaposlili v državnih delih, zato se naroča ministrom, da dobijo posojila, s katerimi bodo zaposlili precejšnje število prebivalstva. Samo v izrednem slučaju se bo delila pomoč v živežu ali denarju. Kar je glavno, pa poročajo, da so naročili šele sedaj kmetijskemu ministru, da zbere o letošnji žetvi in nezgodah podatke. Torej vlada še danes ne ve, kje je suša napravila škodo, kje vođa, toča ogenj in druge nesreče ampak bo to skušal šele dognati minister za kmetijstvo. Ministri naj dobe posojila, kedar bo iz tega kaj — siromaki, ki jim je toča uničila vse, lahko čakajo par let, da se bo posrečilo najeti kako posojilo, potem bodo pa lahko šli delat v državna podjetja. Pred volitvami ste obljubljali vse, zato, če ste pošteni, tudi sedaj dajte vse.

• • •

Konec klerikalne stranke. Klerikalci lažejo po »Slovenec«, »Domoljubu« in »Slov. Gospodarju« na vse načine, da bi svoje ljudi še naprej držali v temi in sleparstvu. Celemu svetu je znano, da je klerikalna stranka prenehala obstojati in da je SLS za večno zbrisana iz političnega življenja v Sloveniji in da je danes na njihovo mesto stopila srbijska radikalna stranka, s katero so se združili. Tega dejstva si pa klerikalci svojim ljudem ne upajo povedati. Da bodo naši čitatelji točno poučeni, kako je klerikalna stranka prenehala obstojati, navajamo tozadevni odstavek iz glavnega glasila radikalne stranke »Samouprave«, ki piše: »Najznačilnejše dejstvo pri teh izpremembah v sestavi vlade je vstop g. Korošca in SLS v vlado. Ta dogodek je prvovrstnega, uprav zgodovinskega pomena z ozirom na to, da Slovenci (klerikalci!) vstopijo v vlado kot krilo Narodne radikalne stranke. O tem vstopu bomo še posebej govorili, a sedaj hočemo pozdraviti ta prirastek naše moči, ker se je to dogodilo baš v trenutku, ko naši nasprotniki, razočarani v svojih volilnih upih, poizkušajo z drugimi sredstvi oslabiti radikalno stranko. Ta prirastek daje radikalni stranki moči, da še z večjo energijo vztraja na svoji (!) poti.« — Torej ni več neodvisna SLS, ampak samo še »krilo« in »prirastek« radikalov.

Dopisi.

Kranjska.

Ribnica. Na občjo željo tovarišev Slovenske Kmetjske Stranke se je ustanovila v Ribnici krajevna organizacija Slov. Kmetjske Stranke za občine Ribnica, Dane, Jurjevica, Sušje in Dolenja vas. Navzoči naš rojak, posl. Iv. Pucelj je izvajal nad poldrugo uro krasen programatičen govor, kateremu je sledil tudi od nasprotnikov aplavz. Lahko je vsakemu žal, kdor je imel

priliko, pa se sestanka ni udeležil! Tu se je dalo kaj naučiti! Želimo ga še večkrat v svojo sredo! Ribnica, vzdrami se!

Beričev. V nedeljo 2. oktobra se vrši vinska trgateg v Beričevem pri Ivan Gradu (Pirnatu), katero priredi društvo kmetjskih fantov in deklet. Pričetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 3 Din. Za dobro jed in pijačo bode preskrbljeno in tudi veseli pari se bodo sukali pod bogato obloženo vinsko trto. Vse, kateri si žele par veselih uric, vabimo, da se čim številnejše udeležite naše prireditve. — Odbor.

Suhor. Dopisniku »Domoljubu« št. 38. I. zvijače: Kedo je kaj zvižjal? Ali sem sploh kot kandidat imel kak shod ali inscenirano agitacijo v občini? Mislim da ne. — Tudi najzagrizenejši nasprotnik ne more tega v moji navzočnosti trditi. **II. Grožnja:** Komu sem se grozil? Dokaz, gospodje in lažnjivi dopisnik »Domoljubu« z imenom na plan, če ste sigurni in se ne bojite Vaše trditve zagovarjati pred sodiščem. **III. Obljuba:** Komu sem kaj obljubljal? Dokazuje hočem, vsaj najmanjši, potem se umaknem, če jih imate in ne bodem Vam delal več neprilik v Vaši umazani politiki. Nacek. — Mi ne žalujemo in ne jadikujemo, ker nimamo po čem, saj poslanski stolček ni še siguren, če kdo kandidira, to sem jaz vedel prej, gospoda SLS-arji, da je bilo v celi državi nad 4000 kandidatov in rabimo jih samo 315. Pomagal sem le širiti našo kmetjsko idejo in sicer celokupno državno, ne pa samo slovensko, Vi ste pa pod krinko vere pripeljali poštene slovenske kmete v naročje srbskim radikalom. Jaz nisem nikjer rabil zvijače. Govoril sem naravno, kar mi je preizkušeno kmečko srce in pamet velevala. Zvižčaj ste se posluževali pač Vi. Zakaj je bila sv. maša na mali Šmaren odpovedana šele dan popreje? Ker je imel tov. Pucelj shod v Suhoru! G. dekan je vedel že pred nedeljo, da ni mali Šmaren zapovedan praznik, ali da bi efekt shoda skvaril, je oznanil 10. mašo potem pa po šolski mladini vasi obvestil, da bode rana maša. Je-li upravičen g. dekan za taka dela izrabiti šolsko mladino? Nima li cerkovnika v župnišču? Toda zmotil se je! Ljudstvo je prišlo polnoštevilno tudi na shod in dalo ob volitvah naši stranki 186 glasov. Kdo je za kriv tistih kletvin, ker se je maša ob 10. uri opozvala, mari jaz? Je-li znano dopisniku »Domoljubu« da dosti ljudij niti znalo ni o premetitvi maše in so potem kleli na glavo g. dekana! Kdo je napejljal ljudi k slabemu govorjenju, kdo pobija verski čut ljudstva, ali jaz ali duhovnik? — Še hujsji slučaj je pa šele prišel menda iz krščanske ljubezni do bližnjega, tu do mene kot župana in kandidata ter gostilničarja. Pred volitvami je prišla okrožnica srezkega poglavarstva Črnomelj, da bode žegnanje, v Želju pri Vinici, katero je imelo biti na dan volitev prestavljeno. To okrožnico sem poslal kot župan gospodu dekanu v vednost s prošnjo, če bode prestavil tudi žegnanje v moji vasi, da dam

obenem sklicati. On mi je ustno po Martinu Pult iz Dolnega Suhora št. 22, obljubil, da bode žegnanje prestavil in kaj je naredil? Snedel je besedo ter imel mašo isti dan pri podružnici! Kaj je s tem naredil? Meni kot gostilničarju precej škode, ker nisem smel točiti vina in piva. Je-li to ljubezen, je-li držal vsaj dano besedo g. dekan? Ne, ni možato to, in je tudi nekrščansko. Je pa od tega tudi cerkev trpela. Koliko več milodarov bi bila cerkev dobila, da je bilo žegnanje na drugo nedeljo. Toda to g. dekana ni brigalo, samo da meni političnemu nasprotniku škoduje, pa če tudi cerkveni patronat škodo trpi. Res pravi namestnik Kristusov. Ni pa to še vse. Na dan volitev je bila rana maša pri farni cerkvi in po tej je sklical ljudi g. dekan pred župnišče in jim rekel, da je slišal, da če bode šel brat sv. mašo v mojo vas Županje, da ga bodo ljudje ubili. Zakaj ne poveste g. dekan, kdo je to rekel? To je laž in sramota. To je bila zopet ena Vaših smrdljivih bomb, kakor ob oblastnih volitvah z znanim pismom, sedaj pa vse spi. Pri nas Vas ljudje ne bodo ubili na žegnanju, to sami veste, ampak, da se Vam lahko kaka nesreča na kaki lepi svatbi pripeti, pa ni stvar naših volilcev temveč Vaša osebna. V eni fari je najboljša skupna zastopnost in kjer je ni, naj ne hodi na solnce oni, kdor ima maslo na glavi. V Adlešču so agitatorji SLS obljubili nekemu gostilničarju, da mu bodo zgradili nov hlev po volitvah, če bode zanje delal in na Preloki pa nov čoln za prevoz čez Kolpo. To so obljube, na katere bodo pa menda volilni priganjači čakali do Sv. Nikolj! Preskrbite rajše, g. dekan mladega kaplana, da bodedo več maš deležni, ker če ima Vaša cela žlahta prostora v župnišču, bi bilo menda še za enega kaplana, saj bira je obilna ne samo za dva, temveč tudi za tri duhovnike in sicer v zrnju in rujnem Belokranju. — Toliko v odgovor, če žele pa naši nasprotniki iz Suhora še kaj, jim lahko vsak teden nekaj lepih krščanskih resnic o njihovih kosmatih dušah povemo. Držite se rajše gesla: ljubi svojega bližnjega kot sam sebe, potem bodedo prijatelji, a v politiki bodite strpni in pa pravični. Poznamo pa tudi mi geslo: zob za zob in ga bodedo tudi rabili, če se ne umirite.

Silen napredek zemljoradnikov. Po službenih podatkih ministrov za notranje zadeve so dobili srbski zemljoradniki pri zadnjih državnoborskih volitvah točno 157.656 glasov.

Štajerska.

Kozjanski okraj. Zadnje volitve so bile prav dobra politična šola za naše kmečko ljudstvo. Videlo in občutilo se je pritisk gosposkih strank, klerikalcev in liberalcev, kako so z najhujšimi političnimi sredstvi bombardirali naše pristajše. O, da ste videli vso ono pokvarjeno gospodo pridno na delu! Obdelavala, nagovarjala, prigovarjala, prosila, a vse to ni moglo ubiti, uničiti kmečke misli, naše ideje.

Klerikalci so zlorabljali cerkve, a demokratje svoja društva. Župnik v Zagorju je rekel po prebranju sv. evangelija med mašo: Možje, danes je dan volitev, volite vsi v prvo škrinjico, vse druge so brezverske. Mežnarji, organisti so zadnje dneve obhodili slednje gorske kočice, nosili so s seboj Slovenskega gospodarja in druge različne letake in brošure, bolj nezanesljive se je vabilo v farovže. Iagalo se je da se je kar kadilb. V Št. Petru pod sv. Gorami je demokratska in klerikalna gospoda nahujškala kmečke fante, da so se celo noč pretepali za nalepljene letake, sedaj po volitvah se Vam pa eni kot drugi smejejo, da ste se topli za piškav or'h, namreč za pokvarjeno gospodo. Na dan volitev so imeli mase agitatorjev, kateri so za božjo voljo prosili, da glasujejo za dr. Korošca. Na Pilštanju je znani klerikalcec dejal: »Eno četrtino grehov, ti bo odpuščenih, ako voliš našo klerikalno stranko g. Korošca. Vse to nas uči, da bomo morali pri prihodnjih volitvah vsi kmetje biti tako pridni, pa bomo vsi kmetje z lahkoto dosegli uspeh, katerega nam nudijo vsi naravni zakoni, proti katerim vsa pokvarjena gospoda ne more opraviti ničesar. Seme je vsejano, treba bo samo sem in tja pognojiti, tudi opleti, pa bomo pri žetvi pridelali stoteran sad, bomo želi sami, ne pa kakor danes, da v resnici žanjejo drugi. Da je naš pokret zdrav, da je potreben, da ima za seboj moč, to so pokazale številke na posameznih voliščih, v najkrajšem času se nam pa bodo pridružili drugi, katere vara gospoda obeh gosposkih strank, da bodo kmetje v tej kmetjski državi si sami ustvarjali in uravnavali gospodarska in politična pota, zato nam pomoz Bog.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Kakor smo zadnjič poročali, so od politično blaznih ljudi nahujškani možje tako surovo napadli našega tovariša Konrada Brusa, da naš okraj take surovosti še ne pozna. Nahujškani je potem močno obžaloval ta svoj korak. Ni čuda, da so pri klerikalcih, sedanjih radikalih, takšni ljudje. Naš shod se je imel vršiti po rani maši pred trgovino g. Zorka, ker pa so se klerikalci zbal, da bi slišali naši ljudje nekaj resnice, niso imeli drugih sredstev, kakor da so začeli zvoniti na vse pretege, tako da so zlomili na zvonu jarem. Ali smo zato kupili zvonove? Zakaj pa se g. Domanjku ni zvonilo? Zato ne, ker je bil sin ubogega organista, ker ni bil sin starih grofovskih valptov. Zadnje nedeljo so povabili cerkveni peveci cerkovnika v bližnjo gostilno, ki ni klerikalna. To je klerikalne vodje tako ujezilo, da so začeli sami v cerkvi opravljati cerkovnikova dela. In ko je prišla njegova žena v cerkev je dobila neusmiljene brec v nogo in udarec na roko. Ali se to spodobi v cerkvi? Toliko za danes. Toda tisti časi so minuli, ko so nas valpti pretepali.

Poravnajte naročnino!

Novice in razno.

Naš kralj in kraljica v Zagrebu. V Zagrebu so primerno preuredili prostore v bivši banski palači za bivanje kralja in kraljice preko letošnje zime.

Patrijarh Dimitrije v Sloveniji. Poglavar pravoslavne cerkve v naši državi patrijarh Dimitrije je prišel pretekli teden v Slovenijo. Več dni se je zadržal v Rogaški Slatini, kjer je vsako leto stalen gost, preteklo nedeljo je prišel v Maribor, kjer je opravil cerkveno opravilo v tamošnji pravoslavni kapeli. V ponedeljek pa je prišel v Ljubljano.

Novoizvoljeni poslanci narodne skupščine pridejo na prvo sejo parlamenta dne 5. okt.

Volitev v Zbornico za TOI. V ponedeljek, dne 26. septembra so bile v Uradnem listu razpisane volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, ki se vrše v nedeljo dne 30. oktobra 1927 v zborničnih prostorih v Ljubljani. Volitve se vrše po gospodarskih panogah v treh odsekih: trgovinskem, obrtnem in industrijskem. Reklamacijski rok je pričel 25. septembra in poteče 8. oktobra t. l.

Umrla je v Zagrebu soproga dr. Vladimirja Mačka, podpredsednika Hrvatske seljačke stranke. Pogreb se je vršil v torek dne 20. t. m. ob velikanski udeležbi. Pokojnica je bila obče spoštovana in ugledna žena. Naj ji bo zemlja lahka. Težko prizadetemu soprogu naše iskreno sožalje.

Redukcija učiteljskih. V prosvetnem ministrstvu je izdelan predlog za redukcijo učiteljskih. Prosvetni minister bo predložil predlog v kratkem ministrskemu svetu.

Kongres pravnikov v Sarajevu. V Sarajevo je dospelo pretekli teden okrog 1500 pravnikov na njihov letni kongres, ki se je vršil od 22. do 25. septembra. Samo iz Slovenije jih je prišlo okrog 170.

Otvoritev nove telefonske proge. V soboto dne 24. t. m. se je otvorila nova telefonska proga Ormož—Sv. Miklavž z javno govornico pri pošti Sv. Miklavž.

Pesek pred ljubljansko poroto. Pretekli teden je stal pred poroto Anton Pesek, znani ustanovitelj »Ljubljanske posojilnice« in »Jugoslovanske zavarovalne hranilnice«, ki sta obe popolnoma propadli in so bili s tem vlagatelji oškodovani za preko 2.500.000 dinarjev. Pesek je bil obsojen na 10 mesecev težke ječe, katero je pa že prestal v preiskovalnem zaporu.

Ogenj v Šiški. V petek 23. sept. ponoči je tresčilo v mizarsko delavnico g. Bizjaka v Šiški, ki je bila v trenutku vsa v ognju. Delavnica je popolnoma zgorela, a požrtvovalnim gasilcem se je posrečilo ogenj toliko omejiti, da so ostala bližnja poslopja popolnoma nepoškodovana.

Dve kravi ukradel. V sredo 21. t. m. ponoči je ukradel neznan tat nekemu posestniku na Vrbi pri Lukovici dve kravi. Kam je odgnal ukradeno živino, se še ne ve. Orožniki ga pridno zasledujejo.

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvata“
Izprati s Schichtovim
Terpentinovim milom.

Krava nabodla otroka. V Jaršah pri Kamniku se je pripetila precej težka nesreča. Na paši je krava nataknila na roge 6letnega Josipa Vojsko, sina posestnika iz Jarš. Deček je bil težko poškodovan in so ga morali pripeljati v ljubljansko bolnico.

Ujet tat. V Ljubljani je policija aretirala spretnega uzmoviča Globočnika v trenutku, ko je lepo stikal po skladišču tvrdke Pipan in komp.

Samomor. V ponedeljek dne 26. t. m. se je obesil v Celju 30-letni Ivan Baumgartner, mizarski pomočnik pri Westnu. Našli so ga v delavnici že mrtvega. Vzrok je menda, ker je v nedeljo pri igri zapravil ves svoj denar. Zapušča ženo in 4 otroke.

V Sp. Kungoti na Štajerskem so fantje tako pretepli z latami cestarja Štefana Polenška, ki je pijane fante v gostilni miril, da je vsled tega umrl.

Cela vas zgorela. V nedeljo 25. sept. popoldne je nastal v Sv. Petru pri Ogulinu strahovit požar, ki ga je povzročila iskra tovornega vlaka. Zgorelo je 21 hiš. Gorelo je vso nedeljo popoldne in vso noč. Prebivalcem je ogenj uničil vse njihovo premoženje. Več kmetov se je pri gašenju smrtnonevarno pone srečilo.

Srbski kmetje iz Uže v Sloveniji. V soboto 24. sept. je prispelo v Ljubljano 40 srbskih kmetov, združnikov. V Sloveniji bodo ostali do konca septembra in si ogledali vse naše važne kmetijske ustanove in vzorne kmetije. Takoj v soboto so si ogledali kmetijsko razstavo in kmetijsko družbo. Obiskali so naše gorenjske mlekarne in sirsarne, kmetijsko šolo na Grmu in dolenske vinske gorice. Srbske kmete vodita po Sloveniji predsednik Kmetijske družbe Ivan Sanein in kmetijski inšpektor Miloš Štibler.

Nakit v vrednosti pol milijona dinarjev ukraden. Na beograjskem kolodvoru so prijeli železniškega tatu, ki je ukradel v vlaku ženi bivšega narodnega poslanca Georgijevića iz Vršca kovček, v katerem je bil nakit v vrednosti pol milijona dinarjev. Zlikovec je star 24 let in se piše Ivan Belečić, doma s Sušaka.

Tihotapstvo s saharinom je silno razvito v Mariboru. Ne mine dneva, da ne bi finančni organi prijeli enega, ali drugega tihotapca, ali pa navadno debelo tihotapko, ki je po vsem telesu obložena s paketi saharina. V zadnjih dneh so zaplenili nič manj kakor 50 kg saharina, kar nadomestuje približno 25 tisoč kilogramov sladkorja.

Ubil in oropal svoja brata. Paja Kolontar, kmet iz vasi Doroslava v Srbiji, je napadel in ubil svoja brata, da bi jima odvzel denar, ki sta ga dobila za prodano živino na bližnjem sejmu, toda dobil je samo 16 Din in nato pobegnil.

Drago je plačal stavo. V Jasenu v Hercegovini je staval kmetijski fant Ilija Spahić s prijateljem Luko Golovratom za 10 litrov vina, da poje 25 trdokuhanih jajc, drugo za drugim. Ko je pojedel Ilija deset jajc, ga je jel boleti želodec. Fant se pa za to ni brigal, temveč je jedel hrabro dalje, ko pa je pojedel osemnajsto jajce, se je zgrudil na tla ter se jel zvijati v groznih bolečinah in kmalu umrl.

Atentat na vlak v Makedoniji. V torek dne 20. t. m. se je pripetila na železniški progi med Skopljem in Dževdželijo silna eksplozija. Na progo je bila vržena bomba pod lokomotivo brzovlaka. Posledica je bila, da je lokomotiva s par vagoni skočila s tira. Človeških žrtev ni bilo. Atentatorji so pobegnili. Domneva se, da so bili Makedonstvujoči.

Grozne posledice stekline. — V hercegovski vasi Goričice se je dogodila pred nekaj dnevi žalostna rodbinska tragedija. Nekemu kmetu je poginil stekel vol. Kmetje pa ga niso zakopali, ampak so ga razsekali in meso posušili. Pred par dnevi je vzel kmet Učakal kos mesa iz dimnika in ga postavil na mizo družini. Po zaužitem mesu je kmalu zbesnela žena in nato še mož Učakal, ki sta v strašnih mukah vsled stekline umrla.

Živa baklja. 19 letni mladenič Stjepo Ljutić se je po nesreči polil z bencinom in zažgal. Pogled na nesrečnika je bil strašen. Izgledal je kot živa baklja. Hudih muk je reši mladeniča mimoidoči človek, ki je oskrbel prevoz v bolnico, kjer so mu nudili prvo pomoč.

TEDENSKI KOLEDAR.

2. oktobra, nedelja: Angel v.
3. oktobra: ponedeljek: Kandid.
4. oktobra, torek: Franc S.
5. oktobra, sredo: Placid.
6. oktobra, četrtek: Bruno.
7. oktobra, petek: Rožni ven.
8. oktobra, sobota: Brigita.

SEJMI.

2. oktobra: Sv. Marj. v Jar.
3. oktobra: Fara, Jesenice, Gor. Logatec, Videm o. Krki, St. Rupert, Sv. Urban pri Celju, Celje.
4. oktobra: Selca, Sv. Helena, Horjul, Zalec, Jurkloster.
5. oktobra: Motnik, Zdenska vas, Ponikva.
6. oktobra: Toplice, Pišec.
8. oktobra: Tržič, Kranjska gora, Poljčane.

VREDNOST DENARJA.

Za 1 dolar	56.64 Din
Za 1 liro	3.09 Din
Za 1 avstrijski šiling	8.— Din
Za 1 češko krono	1.68 Din
Za 1 francoski frank	2.22 Din
Za 1 zlato marko	13.53 Din
Za 1 švicarski frank	10.94 Din

Povišanje carine na žive svinje, meso in mast v Avstriji.

Nemško-avstrijski carinski odbor je sklenil povišati carino na svinje in meso na 27 zlatih kron na 100 kg. To pomeni, da bo treba plačati od 1 kg naših prašičev, če se bodo prodali na Dunaj, okoli 3 dinarje 20 par carine, ali da dobi naš kmet za svoje blago 3 dinarje 20 par manj za 1 kg, kakor je v resnici vredno. Kam bo naše gošpodarstvo prišlo? V vladi so klerikalei.

Sodnik, ki je sam sebe obsodil. Policijski sodnik Williams v Ameriki je neki dan našel na svoji mizi ovadbo, da je njegov avto vozil na prepovedanem kraju. Sodnik je hladnokrvno podpisal obtožnico in kaznoval sam sebe z globo dveh dolarjev.

Velika poštna tatvina v Debeljači. V Debeljači v Banatu so neznan vlomilci vlomili v tamošnji poštni urad in odnesli 100.000 Din. Vlomilci so pobegnili.

Peščica fašistov, ki dela nasilje. Po poročilih fašistovskega glasila šteje fašistovska stranka v sedanjem času 1.520.000 članov in 75.083 članic. In ta peščica nasilnežev strahuje 40 milijonski narol.

Otok izginil. Mali otok med otoki Honkonga in Manile je pred nekaj dnevi brez sledu izginil vsled morskega potresa. Ta otočič je služil kot skrivališče in zatočišče zloglasnemu morskemu roparju Mahla Dehleku, kateri je bil strah in trepet prebivalcev sosednjega otoka. Vsi koraki, da bi ga vjeli, so bili do sedaj brezuspešni. Sedaj je pa zginil z otokom vred v morju.

Nesreča na morju. Te dni se je v Kitajskem morju potopil parnik »Gsutoku Maru«, na čigar krovu se je nahajalo 400 kitajskih pasazirjev. 159 oseb je utonilo, 120 jih je rešila neka ameriška bojna ladja.

Grozen obračun hčerke nad lastnim očetom. Dne 22. t. m. je bil izvršen v Lvovu na Poljskem strašen zločin. Mlada 17 letna Stanislava Bemden je umorila svojega očeta, pri čemur sta ji pomagala njena mati in brat. Umorjeni je bil zidarski mojster in znan pijanec. Pretekli teden je prišel zopet pijan domov in je vpričo matere in sina svojo lastno hčer onečastil. Ona se je hotela drugo jutro od sramu zastrupiti, ali so jo zdravniki v bolnici rešili. Od tedaj je silno zasovražila svojega očeta in sklenila, da ga ubije. Dne 22. je prišel zopet pijan domov, začel razbijati in pretepati ženo. S težavo sta sin in mati ušla iz hiše, a hčerka je ostala doma in sklenila z njim obračunati. Od brata je vzela revolver in ko se je približal ponoči oče zopet njeni postelji, je oddala nanj dva strela in ga težko ranila. V tem sta priskočila v sobo mati in brat, vrgla očeta na tla, a hčerka ga je s sekirjo toliko časa tolkla po glavi, da je umrl. Drugi dan je policija vse tri aretirala.

250 verskih fanatikov ubitih v Indiji. V verskih sporih med muslimani in Hinduti v Indiji je bilo 250 do 300 oseb ubitih in več kot 2500 ranjenih v zadnjih osemnajstih mesecih.

Mednarodni kongres invalidov se vrši letošnje leto na Dunaju 29. septembra. Invalidsko združenje naše države bo zastopal na kongresu njegov predsednik polkovnik Peter Lazarevič iz Beograda.

Japonec korakajo stopnjo za stopnjo za Evropo, ja v mnogih slučajih tudi pred njo. Sedaj nameravajo opustiti svojo okorno pisavo in uvesti mesto nje latinico.

V angleških kolonijah vlada še vedno suženjstvo kljub temu, da je zakonito odpravljeno. V koloniji Sierra Leone znaša število sužnjev še vedno 120.000. Tudi pri nas je suženjstvo in tlačanstvo že davno odpravljeno, toda vemo, da je moderno kapitalistično meščanstvo še vse hujše za kmetstvo ljudstvo, kakor pred 100 leti. Najhujše pa so zaslužili kmetstvo ljudstvo klerikalei, mnogo hujše kakor v srednjem veku. Ne sicer toliko gospodarsko, kakor pa duševno. In to je največja sramota današnjih dni.

Dve leti na južnem tečaju. Te dni se je vrnila z južnega tečaja v London angleška znanstvena ekspedicija, ki je dve leti raziskovala živalstvo, posebno življenje kitov okrog južnega tečaja.

Solnce bo še dolgo grelo. Učenjaki so izračunali, da je solnce dalo naši zemlji l. 1922 okrog 4 odstotke manj toplote, kakor običajno druga leta. Ali iz tega še ne sledi, da bomo kmalu ostali brez solnčne gorkote, kajti isti učenjaki so izračunali, da traja povprečno življenje take zvezde kakor je solnce 30.,000.000.000.000 let.

Pokojnina za vse državljane. Danska pripravlja za jesensko parlamentarno zasedanje v Kodanju zakonski načrt, glasom katerega bi bila vsem danskim državljanom zagotovljena pokojnina. Zakonski načrt predvideva pokojnino v obliki starostnega zavarovanja za vse one, ki niso do dneva sprejetja zakona prekoračili 42. leta. Znano je, da je Danska najnaprednejša kmetijska država v Evropi.

Strahovite poplave v Švici, na Tirolskem in Italiji. Zaradi neprestanega deževja in silnih nalivov so tako narasli potoki in reke v alpskih deželah, da so prestopile bregove in poplavile cele okolice. Na mnogih krajih so porušene železniške proge in telefonske zveze. Promet je ves ustavljen. V Švici je Bodensko jezero naraslo 4 in pol metra nad normalno višino. Voda je porušila mnogo mostov, več vasi je popolnoma pod vodo. Poplave so zahtevale tudi več človeških žrtev.

Henry Ford kupuje zemljo v Braziliji. Znan industrialec Ford je nakupil v Braziliji 1.200.000 oralov zemlje za ogromne denarje 42 milijonov dolarjev ali 1.310.000.000 dolarjev. Kupiti hoče še nadaljnjih 2.800.000 oralov. Na nepreglednih poljanah hoče urediti kavčukove plantaže.

Kako žive iskaleci diamantov? Kadar slišimo in beremo o onih srečnih posameznikih, ki so si na diamantnih poljih pridobili premoženje, niti ne pomislimo na one tisočere nesrečneže, ki iščejo diamante na novo najdenih poljih v zahodnem Transvaalu. Življenjski pogoji so v ondotnih krajih naravnost strašni. Ljudje umirajo v množinah kakor podgane. Posebno mnogo je med umrlimi otroci, ki podležejo radi nezadostne in nepravne hrane. Tisočeri iskaleci ter njih družine so setradani do kosti. le malo jih je, ki na dan več kot enkrat jedo in še ti le nekako koruzno zmes. Tu ni niti najpriprostejših zdravstvenih določil, zato je z zdravjem tako na slabem. Voda, ki je za pranje peska neobhodno potrebna, je silno draga, ker jo morajo za motornimi vozili od daleč dovažati. Tisočeri iskaleci sreče so delo pustili ter si poiskali zaslužka tam, kjer jim je vsaj življenje omogočeno.

Pasja pošta v Kanadi. Kanadska poštna uprava je upeljala reden poštni promet, ki ga oskrbujejo psi, s severnim delom dežele in z obljudenimi otoki v Severnem ledenem morju. Pot vodi čez obsežne ledene pustinje, kjer vladajo vedno snežni zameti.

Nova ležišča zlata v Kanadi. V kanadski pokrajini Memlo so odkrili nova zlata polja. Ležišča so zelo bogata in se velika podjetja zanje silno interesirajo.

Kardinal postane menih. Kardinal Billot, rodod Francoz, se bode odrekel kardinalski časti in bo stopil v samostan med menihe. Kardinal Billot je eden najodličnejših teologov katoliške cerkve.

Književnost.

»Kmetijski koledar« za leto 1928, v žepni obliki, trdo vezan, z zelo bogate kmetijsko strokovno vsebino, je dotiskan in izročen knjigovoznici v vezavo. Cena posameznemu izvodu bo 10 Din, po pošti 1 dinar več. Vsi oni, ki bi bili pripravljeni sprejeti vsaj 10 izvodov v razprodajo, naj javijo svoj naslov Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Razprodajalci dobijo primeren popust. Kmetovalci, naročajte najboljši kmetijski koledar!

Sven Hedin. V azijskih puščavah. Pripovedil Pavel Kunaver. V Ljubljani 1927. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Str. 119. Cena broš. knjigi Din 36.—, v originalni platneni vezavi Din 44, poštnina Din 2 več. Sven Hedin je največji potovalec današnje dobe. Svoje življenje je posvetil predvsem zibelki človeštva — Aziji, kjer je do najnovjšega časa ostalo na zemljevidu še mnogo velikih belih lis, nepoznanih krajev tega silnega sveta. Z brezprimerno vztrajnostjo, ki jo je ljubezen do velike narode neraziskanih dežel še povečala, je križem prepotoval s svojimi karavanami Iran, Pamir, Vzhodni Turkestan in silno višavje Tibeta. Za znanost so bila ta potovanja neprecenljive važnosti, njegova dela pa so se razširila kot najpriljubljenejše čtivo med vsemi sloji. Da ta potovanja niso bila brez nevarnosti, o tem nam priča posebno knjiga »V azijskih puščavah«. Na potovanju preko strahovite puščave Takla Makan je brezvesten vodnik zapeljal Hedinovo karavano v kraje, kjer je imela smrt bogato žetev. A ravno tedaj, ko je pripelala nevarnost do vrhunca, je pokazal Hedin največje zmožnosti in nadčloveško vztrajnost, s katero je premagal samo smrt. Nič manj zanimivo in polno velikih dogodkov je bilo njegovo nadaljnje potovanje preko pustega, 5000 m visokega severnega Tibeta, katerega oživljajo kulani in silni jaki, med divjimi gorovji pa se razprostirajo vrste krasnih jezer... Izdaja Tiskovne zadruge, je za današnje čase posebno dobrodošla, ker nudi čitatelju, ki nima časa za prebiranje velikih originalnih del, vse, kar je zanimivega v nepretrganem opisu. Založba se je pri tej izdaji posebno odlikovala z vzorno opremo knjige, ki jo dišijo krasne originalne platnice kakor tudi natorne, umetniško dovršene slike. Starim in mladim knjigo topla priporočamo.

Anton Melik: Kolonizacija ljubljanskega Barja. 1927. V Ljubljani. Založila Tiskovna zadruga. Str. 67. 3 zemljevidi. Slike. Florisi. — O ljubljanskem Barju imamo razmeroma mnogo literature. Ti spisi obravnavajo ljubljansko Barje največ s hidrotehniške, kulturnotehniške ter s prirodopisne strani ali pa podajajo zgodovino osuševalnih del. Pričujoča knjiga je prva, ki obravnava Barje z antropogeografskega stališča. — Najprej podaja kratek pregled osuševalnih del od l. 1762 do danes. Nato sledi opis, kako so izkoristili barsko površino pred kolonizacijo, ki je pričela l. 1830 in kako je izvedel naselitev osušena terena ljubljanski magistrat in kako so se razvijale kolonije na Barju: Črna vas, Ižanska cesta (nekdanja Karolinska zemlja), Ilovica in Hauptmanca ter Lipe. Tretji oddelek popisuje lego in razvoj naselbin na Barju ter nastanek njihov imen. V četrtem raziskuje odkod so se naselili kolonisti ter karakterizira sedanje gospodarsko stanje naseljencev, iz česar se pokaže končni efekt naseljevalne akcije. Zadnji odstavek govori o nekaterih posebnostih Barjanov in njih bivališč. Studiji so prilože-

ne karte in slike in sicer: karta kulture na Barju, narejena po stanju iz l. 1825, karta posestnega stanja v l. 1825 ter situacijska karta barskih naselbin in vrh tega nekaj slik in florisov značilnih barjanskih hiš. — Knjiga ni pustna učena razprava, marveč je pisana zanimivo in tako, da jo bo s pridom in veseljem bral vsakdo, kdor se zanima za ljubljansko Barje. Nanjo opozarjamo zlasti učiteljstvo, duhovnike in druge izobražence na opisnem ozemlju.

ZA SMEH.

»Ali mi morete povedati, kje je pošta?«

»Tukaj, okoli vogla. To ve vsak osel.«

»Zato sem pa tudi vas vprašal.«

* * *

Duhovit izgovor.

Učitelj: »Zvonko, Zvonko, kako si len. Zopet se nisi nič učil. Kaj bo iz tebe, ker se nič ne učiš?«

Zvonko: »Postal bom učitelj, ker se morajo potem drugi za mene učiti.«

Pomnite: Pralni prašek »Ženska hvala« razkraja nesnago.

Narodni gospodar.

Slovenski javnosti — jasna beseda.

Sedem let se že bije borba za železniško zvezo Slovenije z morjem. Sedem dolgih let se je podpisani odbor boril za pošteno stvar, namreč za istočasno in prvovrstno zvezo Kočevja in Črnomlja preko Lukovdola z postoječo progo Zagreb—Sušak, katero so začrtali železniško-gradbeni strokovnjaki gg. inženjerji M. Klodič, A. Hrovat in R. Kavčič. Na podlagi te skupne proge bi bila cela Slovenija na emah zvezana z našim Jadranom.

Ogromna večina slovenskih občin, med temi tudi mesto Ljubljana, se je izrekla za Klodič-Hrovat-Kavčičevo progo, istotako gospodarske korporacije, na zborovanju v Novem mestu, dne 10. januarja 1926 pa so se zastopniki vseh slovenskih političnih strank (za SLS A. Sušnik, bivši železniški minister, za SDS Ivan Mohorič, tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, za SKS Ivan Pucelj, bivši minister za kmetijstvo in vode, za NRS dr. Niko Zupanič, bivši minister) izjavili za našo progo. Ta je že leta 1922 postala zakon, katerega pa niso diktirali politični razlogi, temveč naši domači železniški strokovnjaki, ki naše razmere in potrebe gotovo najbolj poznajo.

Toda vse to ni oplašilo naših denarho močnih nasprotnikov, da ne bi delali proti nam, ki smo imeli na svoji strani — samo resnico. Toda resnica zmaguje počasi — a sigurno, in po sedmih letih je resnica vendar zmagala.

Skozi vsa ta leta smo se obračali ob vsaki važni priliki na slovensko javnost, a obračali smo se na njo, da smo imeli za sabo mišljenje priznanih strokovnjakov. To smo vedno smatrali za edino pametno sta-

lišče in ga smatramo še danes, ko v sedmem letu dela in borbe za pošteno stvar pogumno stopamo pred slovensko javnost, da ji končno veljavno pokažemo rezultate svojega dela — rezultate, ki jasno kažejo, da je bila naša stvar res pravična in dobra ter da so razni gospodje kot Kajfež, Šuklje, Schneller, Müller, Petrič, dr. Golja (od zveze industrijev) itd. prizadeli slovenskemu narodu neprecenljivo škodo s tem, ko so z nerensnimi razlogi pobijali našo idejo in s tem zavlačevali čimprejšnji začetek gradnje zveze Slovenije z Jadranskim morjem.

Oprti na izvajanja svetovno priznanega geologa univ. prof. v Leipzigu dr. Kossmata in direktorja geološkega inštituta v Budimpešti, Laczi Lajoša ter drugih priznanih geologov, smo opozarjali skozi celih sedem let slovensko javnost na plazovit teren okrog Musilove proge (Kočevoje—Brod na Kupu—Brod Moravice), katere gradba in vzdrževanje bi požrlo ogromne milijone in bi služila samo lokalnim interesom, medtem ko služi naša proga interesom cele Slovenije. Na vsa ta opozaranja, dokaze, razloge itd., objavljena v treh naših brošurah itd., nismo dobili nikoli stvarne protidokumentacije.

Da smo torej upravičeni izreči to trdo sodbo, bodo dokazala sledeča dejstva: Od železniškega ministrstva v začetku julija 1927 na lice mesta poslana komisija geologov, sestojeca iz univ. prof. gg. Lukovića in Koča, je konstatirala:

1. Da se Musilova proga nahaja od Kaptola pa vse do Brod - Moravice izključno v karbonskem labilnem terenu, t. j. okrog 30 km pri trasi, ki je dolga 44 km. Izhod tunela na Gorici je v eminentno plazovitem terenu, taka trasa se iz geologičnega stališča nikakor ne more priporočati.

2. Župnekova proga (Kočevoje—Čabar—Delnice). Preko polovice te trase gre skozi karbonske formacije, a zanjo veljajo istotako vse slabe lastnosti teh formacij, tako da se ta trasa ne more priporočiti z obzirom na nepovoljne geološke prilike.

3. Klodič-Hrovat-Kavčičeva proga (Kočevoje in Črnomelj—Lukovdol—Srbske Moravice). Cela ta trasa leži v terenu, ki je po svojem morfološkem karakterju brez osebitih terenskih in geoloških težkoč. Proga leži torej v popolnoma zdravem terenu, razen zadnjih 150 reci stopetdest metrov, ki se jih je pa lahko izogniti.

Komisija inženerjev, imenovana od železniškega ministrstva, je istotako v mesecu juliju 1927 imela proučiti vse v poštev prihajajoče trase za zvezo Slovenije z morjem. Ta komisija pa ni dosegla zaželenega rezultata: ni se namreč izrekla niti za eno niti za drugo varianto.

(Dalje prihodnjič.)

* * *

Ustanovitev kmetijsko - nadaljevalne šole v Kamniku. Ker nima vsakdo prilike posečati kmetijskih šol in je potrebno, da se tudi kmetovalce strokovno izobrazi, oziroma izpopolni svoje znanje, kakor delajo to drugi stanovi, se bo v ta namen vršila v Kamniku zimska kmetijsko - nadaljevalna šola. Pouk bo brezplačen ter se bo vršil dvakrat na teden popoldne in sicer od 15. oktobra do 15. marca. Predavali bodo strokovnjaki o vseh panogah kmetijstva in sicer: kmet. gospodarstvo, združništvo, sadjarstvo, gozdarstvo, živinoreja, prva pomoč pri nezgodah živine, mlekarstvo, kmet. spisje, kmet. računovodstvo in kmet. zakonodaja. Tečaj sme posečati vsakdo, ki je izpolnil 14. leto. Želeti bi bilo, da ga posečajo v prvi vrsti mladi gospodarji in oni, ki bodo gospodarstvo prevzeli. Prijave sprejemajo županstva in župni uradi do 3. oktobra.

Poučna ekskurzija živinorejcev v Avstrijo. V sredo 28. t. m. zjutraj so odpotovali udeleženci poučne ekskurzije živinorejcev, katero prireja skupaj oblastni odbor mariborske oblasti in mariborski okrajni zastop, v Avstrijo. Ekskurzijo vodijo strokovnjaki od kmetijskega oddelka velikega župana. Ekskurzije se je udeležilo okrog 50 živinorejcev.

Sadna razstava v Laškem. — V Laškem bo priredila podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva« sadno razstavo v nedeljo dne 9. oktobra t. l. v prostorih osnovne šole. Podružnica vabi vse bližnje podružnice, sadjarje in vrtnarje in ljubitelje sadjarstva, da si zanimivo in podučno razstavo ogledajo. Železniške zveze na vse kraje ugodne.

Gledališka razstava. Vsled velikega zanimanja in obilnega obiska je sklenila uprava velesojma, da podaljša gledališko razstavo, ki se nahaja v paviljonu E, do pondeljka 3. oktobra. Opozarjamo vse interese, da si to izredno uspelo kulturno prireditev ogledajo. Razstava je odprta vsak dan od 10. do

12. in popoldne od 1. do 6. ure. Vstopnina znaša 2 Din. Prosvetna društva, šole in druge korporacije, ki najavijo upravi velesojma svoj poset, dobe znižano vstopnino po Din 1.— na osebo.

Rezultat ocenitve razstavljenega sira in masla na II. Pokrajinski razstavi v Ljubljani. Ocenitev sira in masla na Pokrajinski razstavi Ljubljanskega velesojma se je vršila dne 17. t. m. V komisiji so bili sledeči gospodje: Andrej Sarabon, veletrgovec, Ivan Jelačin, veletrgovec, Franc Verbič, trgovec in inž. Podgornik, ravnatelj državne kmetijske šole na Grmu. Navzoča sta bila gg. svetnik Viljem Rohrmann, predsednik pokrajinske razstave Praprotnik ter Anton Rožet, revizor in mlekarški instruktor Zveze slovenskih združb kot član odbora mlekarškega oddelka razstave. — Hlebi sira so bili numerirani z zaporednimi številkami brez označbe firme. Ocenitev je bila na ta način, da se je zavrtalo od vsake firme po dva hleba. Presojalo se je: 1. zunanjost z največ petimi točkami, 2. testo z največ petimi točkami, 3. luknjičavost z največ petimi točkami, 4. okus in aroma z največ petimi točkami, skupaj največ dosegljivih točk je dvajset. Rezultat ocenitve sira je: Mlekarska zadruga, Radomlje, srebrna kolajna; Graščina Neukloster (O. Pollack) srebrna kolajna; Franc Poučič, Tešanovci, srebrna kolajna; Mlekarska zadruga, Semič, bronasta kolajna; Mlekarna Ptuj bronasta kolajna; Osrednja mlekarica, Ljubljana, bronasta kolajna; Mlekarna St. Lovrenč bronasta kolajna; Mlekarska zadruga, Moravče, priznanje; Mlekarska zadruga, Cerklje ob K., priznanje; Anton Zidar, Bistrica-Mokronog, priznanje. — Stopnja: zlata kolajna najmanj 15 točk, srebrna kolajna najmanj 11 točk, bronasta kolajna najmanj 9 točk, priznanje najmanj 8 točk. — Maslo je bilo označeno ravnotako s številkami brez firme. Kot merilo za ocenitev se je vzelo: 1. vnvanjost 5 točk, 2. testo 5 točk, 3. okus in aroma 5 točk, skupaj največ dosegljivih točk je 15. Rezultat ocenitve masla je: Mlekarska zadruga, Savica, srebrna kolajna; Mlekarna St. Rupert srebrna kolajna; Mlekarska zadruga, Vrhnik, srebrna kolajna; Mlekarska zadruga, Logatec, bronasta kolajna; Sirarna Šenčur bronasta kolajna; Mlekarska zadruga, Srednjavas, bronasta kolajna; Sirarska družba, Češnica, bronasta kolajna; Osrednje mlekarne, Ljubljana, bronasta kolajna; Sirarna, Škofja Loka, bronasta kolajna; Mlekarska zadruga, Rateče-Planica, bronasta kolajna; Sirarska družba, Bitnje, bronasta kolajna; Sirarska zadruga, Hraše pri Lescah, bronasta kolajna; Anton Zidar, Bistrica-Mokronog, bronasta kolajna; Sirarska družba, Stara Fužina, priznanje; Mlekarska družba, Podhom-Bled, priznanje; Mlekarska zadruga, Podkoren, priznanje; Mlekarna, Ptuj, priznanje; Mlekarska zadruga, Ribno pri Bledu, priznanje. — Stopnja: zlata kolajna najmanj 20 točk, srebrna kolajna najmanj 16 točk, bronasta kolajna najmanj 14 točk, priznanje najmanj 12 točk. V obeh skupinah ni torej zlate kolajne dosegla nobena tvrdka. Sir je razstavilo 28 firm, maslo pa 10 firm.

Seznam o razdelitvi diplom in pohvalnic ter državnih, oblastnih in okrajnih nagrad oskrbnikom bikov v letu 1927. — Maribor levi breg: I. Velike ministrsko diplomu in državno premijo Din 800.— dobe: Lenart Glück, Cirknica 30; Henrik Majer, St. Ilj v Slov. gori-

eah 48; Stanko Hauptman, Rožpoh 126; Jože Lorber, Malečnik 9, občina Sv. Peter. — II. Veliko ministrsko diplomu dobe: Upravništvo veleposresta Svečina, občina Slatinski dol; Državna srednja viinarska in sadjarska šola, Maribor. — III. Pohvalnico velikega župana in oblastno nagrado Din 600.— dobe: Oskrbništvo Jareninski dvor, Polički vrh 1; Miroslav Očkerl, Selnica ob Muri 11; Henrik Majer, St. Ilj v Slov. gorica 48; Gabrijel Sfiligoj, St. Ilj v Slov. gor. 20; Jakob Valentan, Dragučova 11. — IV. Pohvalnico velikega župana in okrajno nagrado Din 500.— dobi: Julijana Paskolo, Slatinski dol 9. — V. Pohvalnico velikega župana in okrajno nagrado Din 400.— dobe: Janez Očkerl, Zg. Hlapje 2, občina Zg. Jakobski dol; Martin Erhartič, Sp. Jakobski dol 10; Franc Čep, Koprivnik 10, občina Vosek. — VI. Okrajno nagrado Din 200.— dobe: Mihael Danko, Vukovski dol 39; Katalinič Damjan, Štrihovec št. 21, občina Cirknica; Terezija Gornik, Selnica ob Muri 78; Matija Peklar, Sp. Jakobski dol 18; Julijana Paskolo, Slatinski dol 9; Ivan Gamser, Plač 10; Pesek Josip, Lafjersberg 227; Karol Knehtl, Ciglence 42. — VII. Okrajno nagrado 100 dinarjev dobe: Ignacij Senekovič, Vukovski dol 30; Alojzij Zupanič, Vajgen št. 16, občina Jarenina; Damjan Katalinič, Štrihovec 21, občina Cirknica; Ivan Kraner, Grušova 39; Jože Arnuš, Grušova 56; Anton Rožker, Zg. Hlapje 34, občina Zg. Jakobski dol; Rupert Grahornik, Na Ranci 34; Eliza Vlasak, Pesniški dvor 54; Franjo Dreisiebner, Vrtilče 21; Ignacij Zunko, Šober 3, občina Sv. Križ; Jože Kolarič, Krčevina 64; Franc Rožker, Sladki vrh 41; Alojzij Zupanič, Vajgen št. 16, občina Jarenina; Peter Serk, Pločderšlica 8; Franjo Huter, Plač 48; Jože Pajtlar, Sv. Križ 16; Martin Hernah, Selnica ob Dravi 13. — VIII. Okrajno nagrado Din 50.— dobe: Avgust Šarman, Cirknica 7; Jože Hercog, Selnica ob Muri 65; Jurij Ribič, Vosek 43; Ivan Mulec, Ložane 2, občina Šmarjeta ob Pesnici; Franjo Hallič, Svečina 23; Ignacij Zunko, Šober 3, občina Sv. Križ; Ivan Stefan, Janževa gora 4; Ivan Tacer, Gradišče 49. — Maribor desni breg: I. Veliko ministrsko diplomu in državno premijo Din 800.— dobe: Ivan Kukovič, Sv. Miklavž 34; Srečko Robič, Limbuš 4; Ivan Ravnjak, Ruše 35. — II. Državno premijo Din 800.— dobi: Srečko Robič, Limbuš 4. — III. Pohvalnico velikega župana in oblastno nagrado Din 600.— dobe: Jože Smirmaul, Pobrežje, Nabrežna ulica št. 4; Matija Divjak, Orehova vas 26; Anton Schilhan, Sv. Lovrenc na Pohorju 36. — IV. Oblastno nagrado Din 600.— dobi: Franciška Möschl, Rače 46. — V. Pohvalnico velikega župana in okrajno nagrado Din 400.— dobi: Vincenc Vauhnik, Sv. Miklavž 13. — VI. Okrajno nagrado Din 400.— dobi: Pašniška zadruga, Limbuš-Ruše. — VII. Okrajno nagrado 150 dinarjev dobita: Oskrbništvo Belnava, Radvanje 63; Josip Rosman, Fram 102. — VIII. Okrajno nagrado Din 100.— dobe: Oskrbništvo Vetrinjski dvor, Limbuš 28; Jože Lobnik, Sp. Hoče 65; Andrej Vogrinc, Lehen 40; Oskrbništvo Belnava, Radvanje 63; Josip Bandur, Sv. Marjeta na Dravskem polju 12; Jože Marčič, Podova št. 20 Ludovik Rečnik, Sp. Hoče 25; Matija Blažej, Cinjač 48. — IX. Okrajno nagrado Din 50.— dobe: Konrad Lesjak, Fram 92; Alojzij Turk, Sv. Marjeta na Dravskem polju 72; Franc Gregorc, Gorica 37; Josip Kirbiš, Slivnica 13; Anton Lobnik ml., Orehova vas 14; Franciška Möschl, Rače 46.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice št. 14257 reg. zadr. z neomej. zav. Brzjavke „Kmetički dom“. Telefon št. 2547
v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročstvu ter zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje

vloge na **6%** brez od-
knjižice čistih povedi

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12.1/2, in od 5.—4.1/2.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

Napredek v slovenski industriji. V sled vedno večjega povpraševanja in zahtev po domačih testeninah »Pekatete«, si je nabavila omenjena tovarna najmodernejshe stroje kot sušilnice, mesilnice, gnetilnice za testo in velik stiskalni stroj, vsi najmodernejših tipov. Stroji, kateri so najdovršnejše konstrukcije in edini te vrste v Jugoslaviji, so pričeli v teh dneh obratovati in izdelujejo dnevno do 3.000 kg testenin najrazličnejših vrst. S temi stroji bo omogočeno tovarni »Pekatete« izdelovati odslej svoje izdelke do viška kakovosti in zadovoljiti svoje odjemalce vsestransko z

najtinejšimi proizvodi. Navedena dejstva z veseljem pozdravljamo in priporočamo pri nakupu testenin to vrlo narodno in domače podjetje vsem gg. trgovcem in gospodinjam.

Tržne cene v Ljubljani v septembru. Govedina: v mesnicah po mestu 20 dinarjev. Na trgu: 1 kg govejega mesa I. 20, II. 15 do 17, III. 9 do 13 Din; telečina: 1 kg telečjega mesa I. 22,50, II. 20; svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 25, II. 20 do 22,50, puje 10, jejer 10, ledic 25, glave 7,50, parkljev 6, slanine trebušne 21, slanine ribe in sala 24, slanine mešane 23, slanina na debelo 23, masti 26 do 28, šunke (gnjati) 30 do 35, prekajenega mesa I. 30 do 32,50, II. 25 do 27,50; drobnica: 1 kg koštrunovega 13 do 14, kozličevine 20 do 22,50; 1 kg konjskega mesa I. 8, II. 6 Din; 1 kg

pol prekajenih kranjskih klobas 32 do 35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 25 do 28 Din. Perutnina: piščance večji 20 do 25, kokoš 25 do 35, petelin 30 do 40, raca 25 do 35, domač zajec, manjši 10 do 15, večji 18 do 30, divji zajec 35 do 50 Din; 1 liter mleka 2,50 do 3, 1 kg surovega masla 44, čajnega masla 50 do 60, masla 44, bohinjkega sira 35, sirčka 10, eno jajce 1,25 do 1,50; 1 liter starega vina 14 do 20, čaša piva 3, vrček piva 4 do 4,50, steklenica piva 5,25 do 5,50 Din; 1 kg belega kruha 6, črnega 5, rženega 5 Din. Sadje: 1 kg jabolk I. 6, II. 5, III. 2 do 3, luksuznih hrušk 9, hrušk I. 8, II. 6, III. 3 do 4, limona 0,75 do 1, luščenih orehov 60, češpelj 5 do 6, suhih češpelj 10 do 12, suhih hrušk 6 do 8, grozdja 6 do 14, breskev 4 do 8 Din; 1 kg kristalnega belega sladkorja 15, sladkorja v kockah 17, kavne primesi 22,

riža I. 10, II. 9, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 16, vinskega kisa 4,50, navadnega kisa 2,50, 1 kg soli morske 3,50, kamene 4, celega popra 64, mletega 66, 1 liter petroleja 7 Din; 1 kg moke št. 00 5,75, št. 0 5,50, št. 1 5,25, št. 2 5, št. 4 4,50, št. 6 4, kaše 6 do 7, ješprenja 6 do 10, ješprenjčka 12, otrobov 2,50, koruzne moke 3 do 4, pšeničnega zdroba 4,50, ajdove moke I. 7, II. 6 do 8, ržene moke 4,50 do 5 Din; 1 q pšenice 340 do 360, rži 300 do 340, ječmena 280 do 310, ovsa 255 do 285, ajde 410 do 450, fižola, ribničana 425, prepeličarja 450, graha 430 do 500, leče 700 do 900 Din; 1 q premoga 42, 1 m³ trdih drv 150, mehkih drv 75 Din; 1 q sladkega sena 85, polsladkega 75, kislega 50, slame 50 Din; 1 kg krompirja 1 do 1,50, repe 1, kisle repe 3,50, korenja 1, peteršilja 1 do 2, zeljenjave za juho 1-2, zelene paprike 8 Din.

PROMETNA BANKA D.D. V LJUBLJANI

Telefon št. 2149, 2968

Prešernova ulica 4

Pošt. šak. rač. 13.853

(Direkcija pri Narodni banki)

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. -- Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.

Najboljši in najtrpežnejši
ŠIVALNI STROJI so:
„GRITZNER“
in „ADLER“
za dom, obrt in industrijo,
v raznih opreah. - Istotam žvlicarski
pletilni stroji „DUBIED“.
Pisalni stroji „URANIA“.

Ugodni
plačilni pogoji.
Večletna garancija.

Tovarniška zaloga:

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Pšenico, rž, fižol

(mandalon ribničan in prepeličar) ter vse druge

poljske pridelke
kupi po najvišjih cenah

„EKONOM“

osrednja gospodarska zadruga
LJUBLJANA

Kolodvorska ulica šte. 7.

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Stanje hranilnih vlog
nad Din 65.000.000.—

v lastni palači Narodni Dom

Stanje glavnice in rezerv
Din 8.000.000.—

Sprejema hranilne vloge. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle.
Kupi in prodaja devize in valute.

Podružnici: MARIBOR -- ŠOŠTANJ.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Kmetje in kmetice, fantje in dekleta!

Kadar kupujete v mestu svoje potrebščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago.